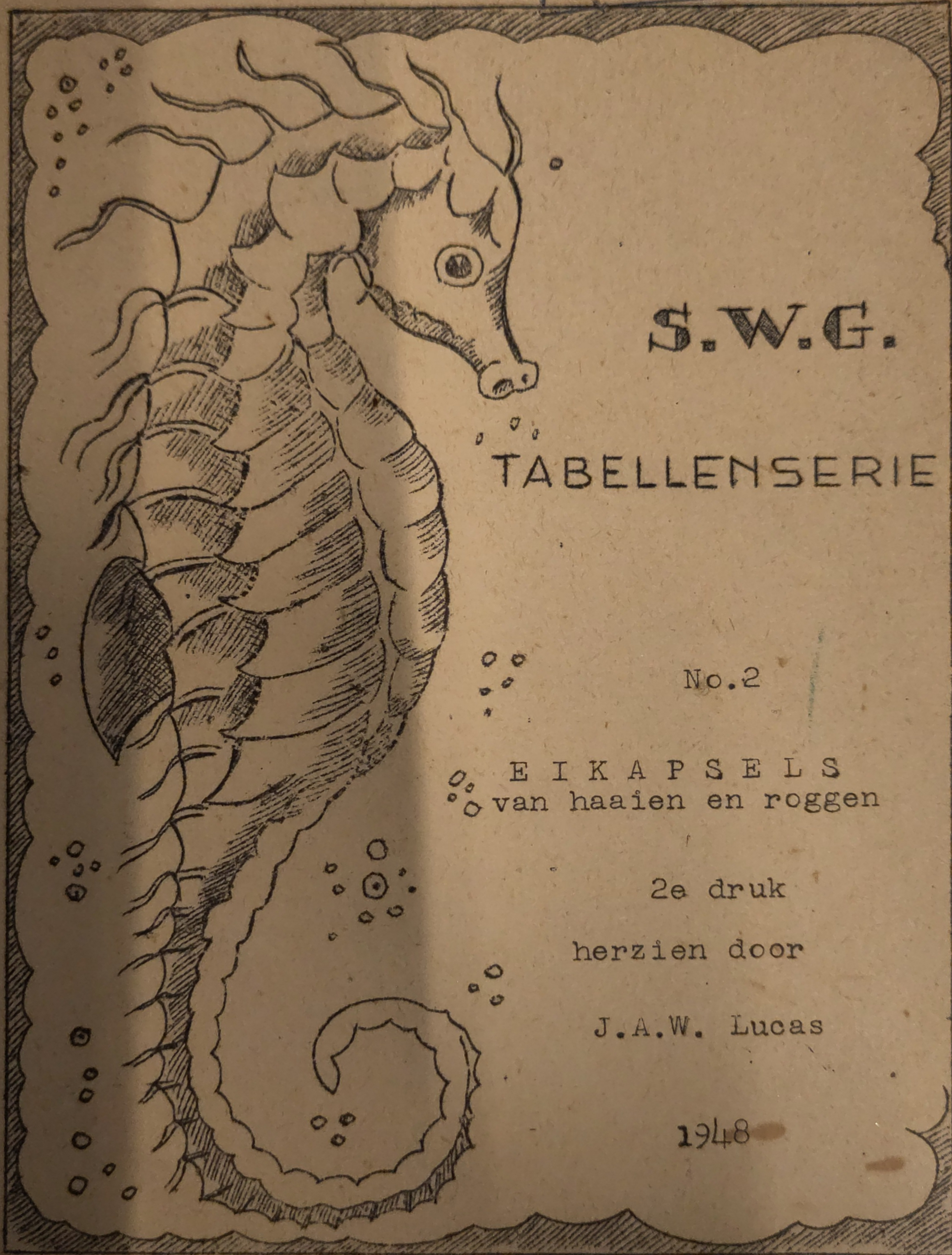

Freivanderstroom

S.W.G.

TABELLENSERIE

No. 2

E I K A P S E L S
van haaien en roggen

2e druk

herzien door

J.A.W. Lucas

1948

In deze tabel zijn de eikapsels opgenomen van alle soorten Haaien en Roggen, die in het Kanaal en de Noordzee voorkomen en ovipaar zijn. De maten zijn gegeven in gemiddelden, gemeten aan natte voorwerpen. Leg verschrompelde ex. daartoe een tijdje in water. Gedroogd zijn ze n.l. tot op $\frac{3}{4}$ van hun lengte en tot op $\frac{3}{5}$ van hun breedte ingekrompen.

1a.	Kapsel, ruw, gegroefd.	2
b.	Kapsel, glad, gestreept.	4
-
- 2a. Alle horens ongeveer even lang, driekwart van de kapsellengte of meer beslaand, in een korte draad uitlopend. Kapsel met of zonder zijdelingse zomen. Eén zijde door lengte- en dwarsgroeven geschulpt. / Kapsel klein, 44 bij 33 mm. Rog in de Noordzee, kapsels spoelen vnl. op de waddeneilanden aan. / Andere zijde met lengtegroeven en dwarsstrepen, niet geschulpt.
Noorse Rog Raia radiata Donovan fig. 1.
b.	Horens aan één zijde sterk verlengd, veel langer dan het kapsel.
Kapsel steeds met zijdelingse zomen. Lengte groeven met fijne dwarsstrepen. Kapsel grover. | 3 |
|----|--|---|
-
- 3a. Kapsel 107 bij 77mm. Noordatlantische rog, kapsels niet van onze kust bekend.
Raia lineata Fries fig. 3
b.	Kapsel 150 bij 108 mm. Zuidatlantische rog, tot in het Kanaal voorkomend. Kapsel te Noordwijk en te Scheveningen gevonden.	
-
- Witte Rog. Raia marginata Lacépède fig. 3
4a.	Kapsel zonder duidelijke zijdelingse zomen.	5
b.	Kapsel met duidelijke zijdelingse zomen.	11
-
- 5a. Aan één zijde ^{zeer} korte horens, aan de andere zijde geen horens, doch een gleuf. Kapsel biconvex, 64 bij 20mm. Haai zeldzaam aan alle Atlantische kusten en in de Noordzee. Kapsel niet uit ons land bekend.
Pristiurus melanostomus (Rafin) fig. 4.
b.	4 verhoudingsgewijs zeer korte horens. Kapsel groot.	6
c.	4 korte en/of lange horens.	7

- 6a. Kapsel minstens 108 bij 50mm. biconvex. Het bronskleurige vlies, dat het kapsel bedekt, is zeer resistent. Rog algemeen in de Noordzee, kapsels zeldzaam op onze kust.

Vleet. Raja batia L. fig. 5

- b. Kapsels 130 bij 85 mm; biconvex. Rog komt voor aan de Atlantisch kusten van Europa, west.deel van het Kanaal en het noordelijk deel der Noordzee. Kapsel niet van ons strand bekend.

Scherpsnoet Raja oxyrhynchus L
(zie ook 12a)

- 7a. Alle horens even lang, overal even dun. Kapsel vers, lichtgeel en doorzichtig, later soms bruin of zwart wordend, en minder doorzichtig. Vochtig echter steeds doorzichtig bij doorvallend licht.

Scylliorhinus spec. 8

- b. Horens sterk verschillend in lengte. 9
c. Horens van ongeveer gelijke lengte, + de kapsellengte 10

- 8a. Kapsel klein, 55 bij 23 mm; biconvex, op doorsnede lensvormig (fig. 6b)
Zijdelingse rand glad of fijn gestreept. (fig. 6c)
Haai niet zeldzaam in de Noordzee. Eikapsels vrij algemeen op onze kust te vinden.

Hondshaai, S. caniculus (L.) fig. 6a

- b. Kapsel groot, 110 bij 40 mm, biconvex, op doorsnede ongeveer rechthoekig (fig. 7b). Zijdelingse rand grof gerimpeld (fig. 7c). Deze rimpeling zet zich aan de ene zijde voort op de bovenzijde, aan de andere kant op de onderzijde. Haai zeldzaam in de Noordzee. Eenmaal een eikapsel te Kijkduin.

Tijgerhaai, S. stellaris (L.)
fig. 7a

- 9a. Kapsel klein, 54 bij 35mm, biconvex, grof gestreept. Rog in het zuidelijk en noordelijk deel der Noordzee. Kapsel zeldzaam op ons strand.

Raja naevus Muller en H. fig. 8

- b. Kapsel zeer klein, 42 bij 26 mm, biconvex, grof gestreept. Rog zeldzaam in de diepere delen van de Noordzee. Kapsel niet van ons strand bekend.

Dwergrog Raja fyllae Lutken fig. 9

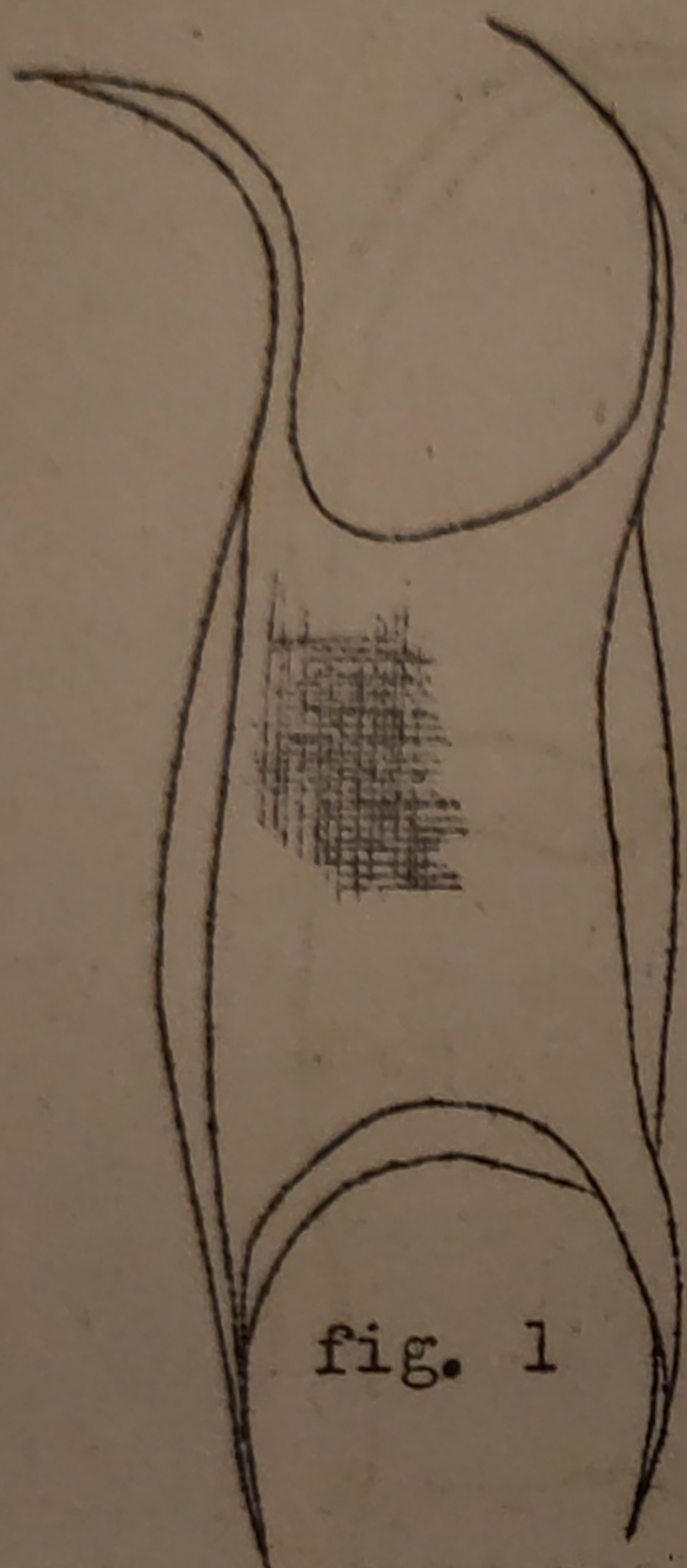

fig. 1

Raia radiata Don. x $\frac{2}{3}$

fig 2

Raia lintea Fries. x $\frac{1}{2}$

fig. 3

Raia marginata Lacépède. x $\frac{1}{3}$

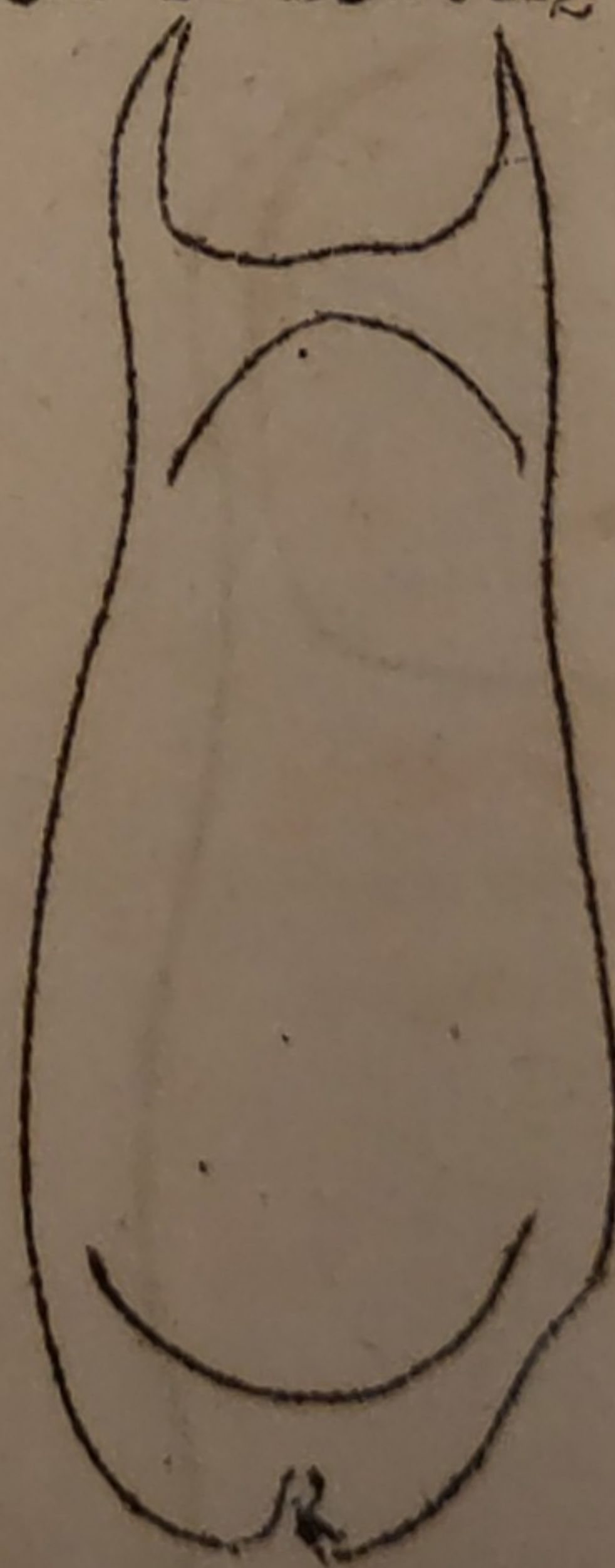

fig. 4

Pristiurus melanostomus (Rafin).
x $\frac{1}{2}$

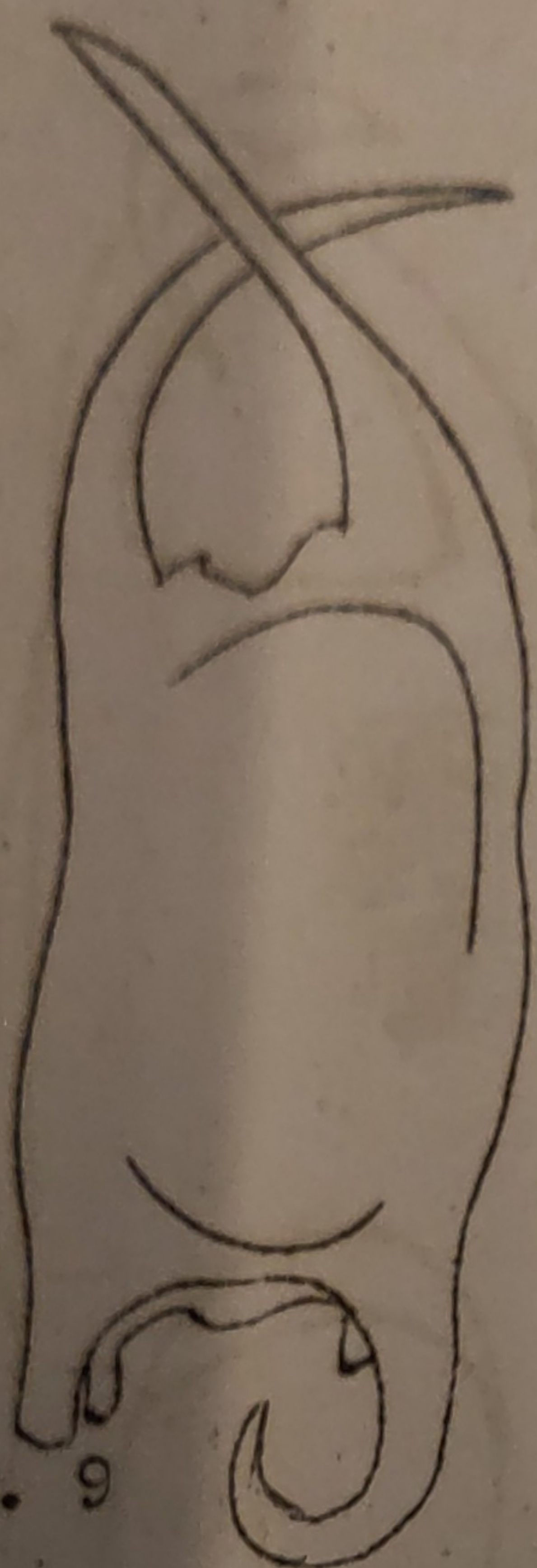

fig. 9

Raia fyllae Lutken. x $\frac{2}{3}$

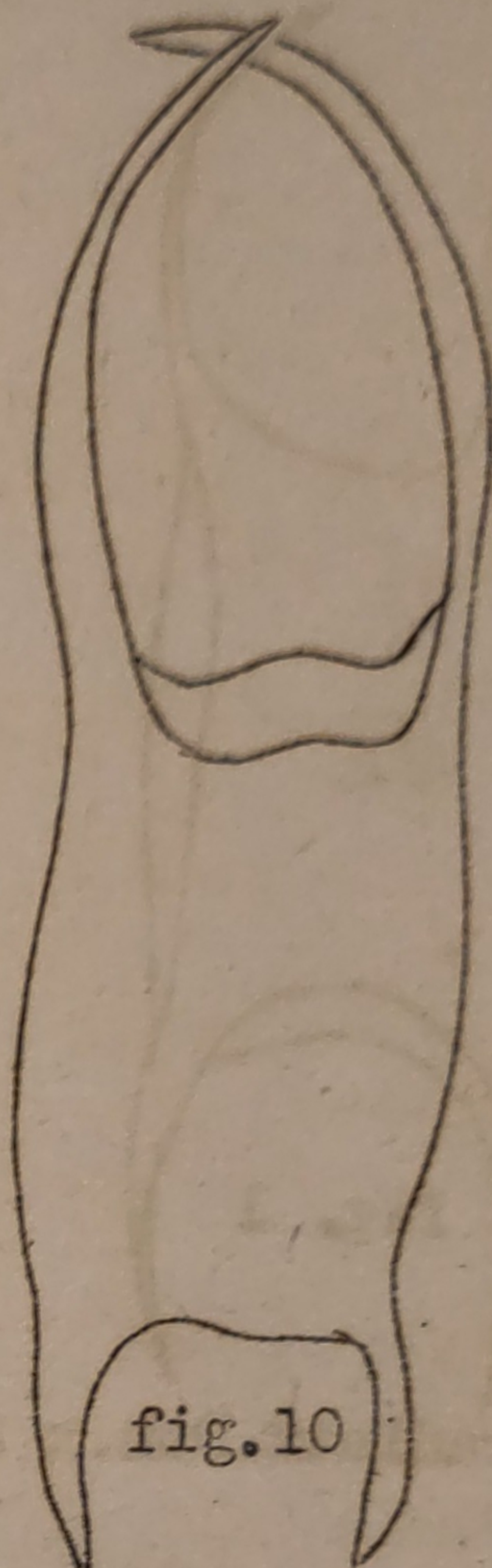

fig. 10

Raia fullonica L. x $\frac{1}{2}$

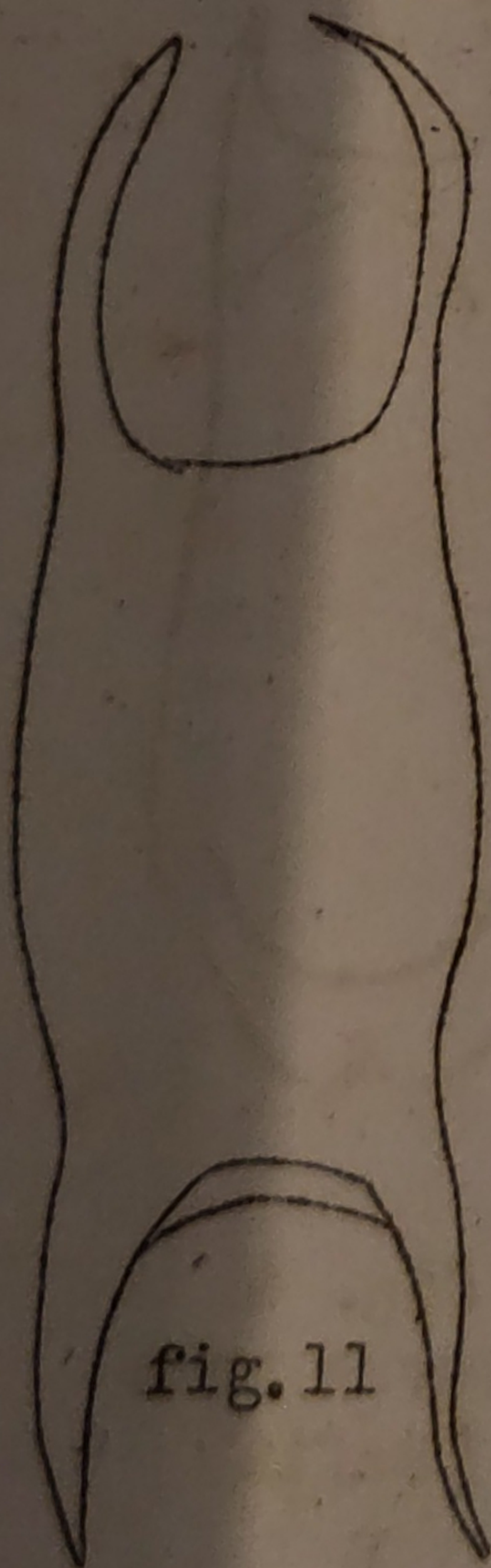

fig. 11

Raia montagui Fowler. x $\frac{2}{3}$

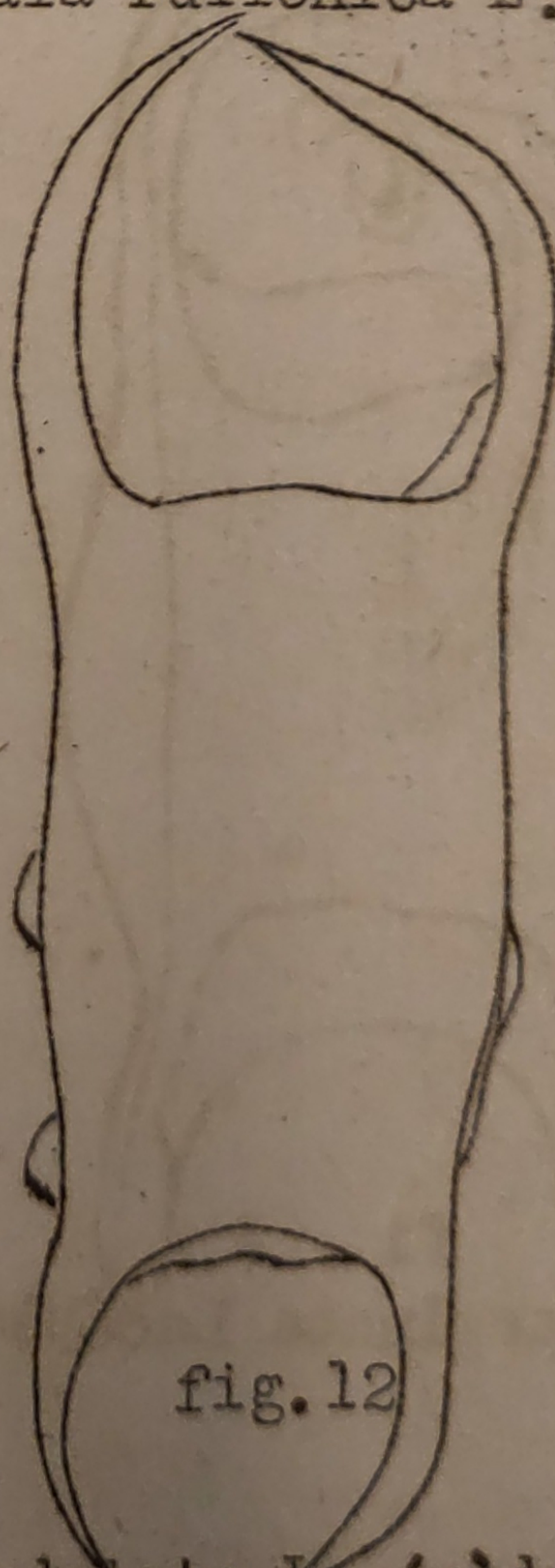

fig. 12

Raia undulata Lacépède. x $\frac{1}{2}$

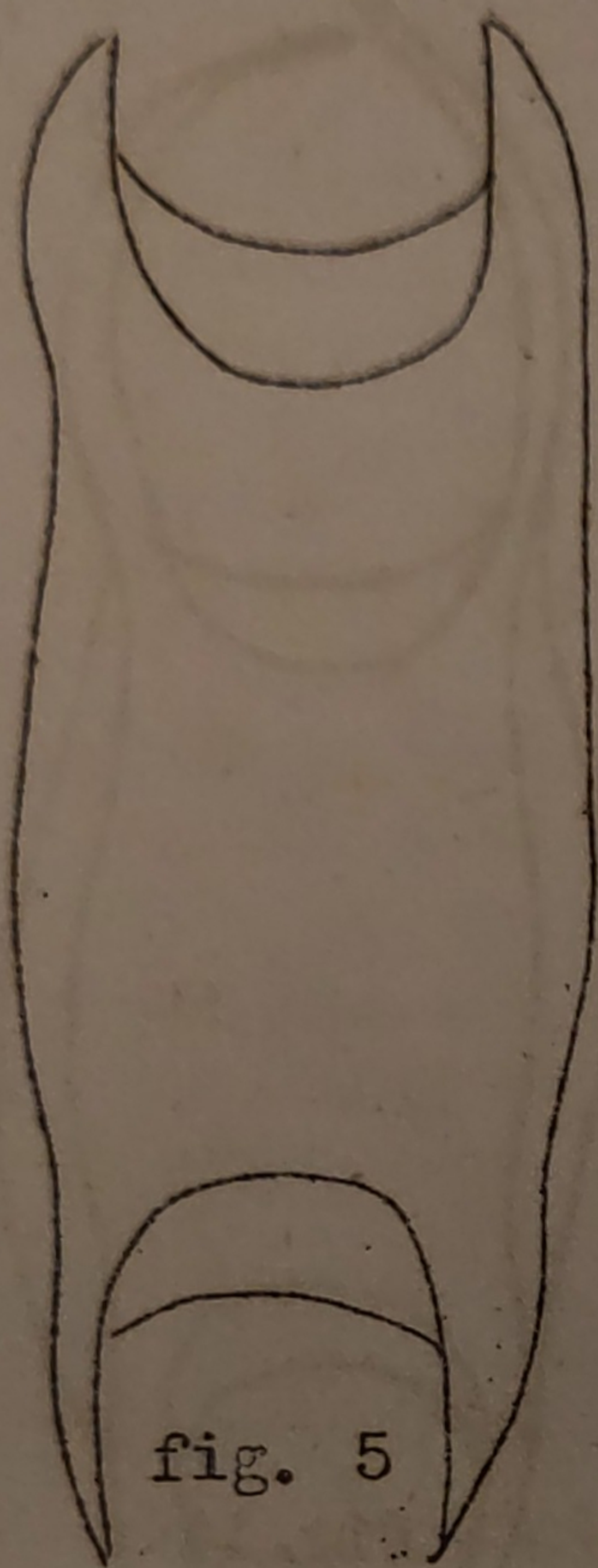
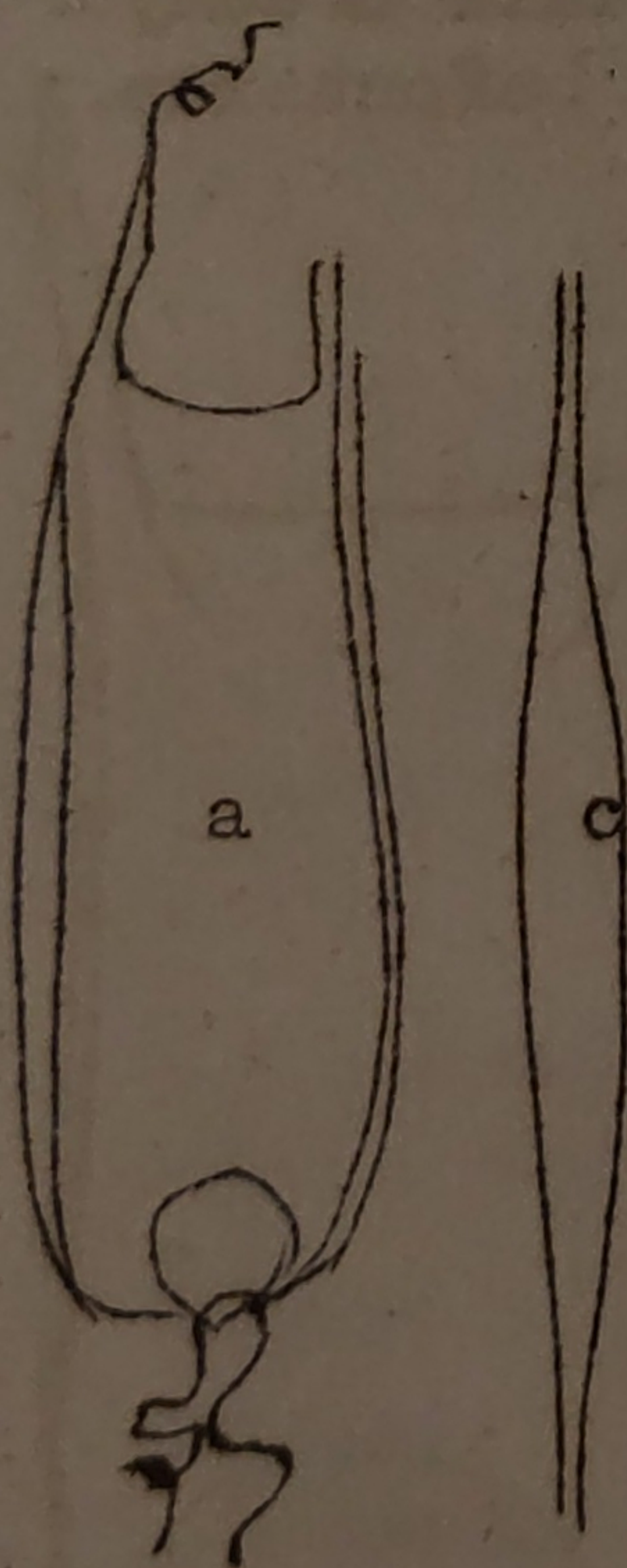

fig. 5

Raia batis L. x $\frac{1}{2}$

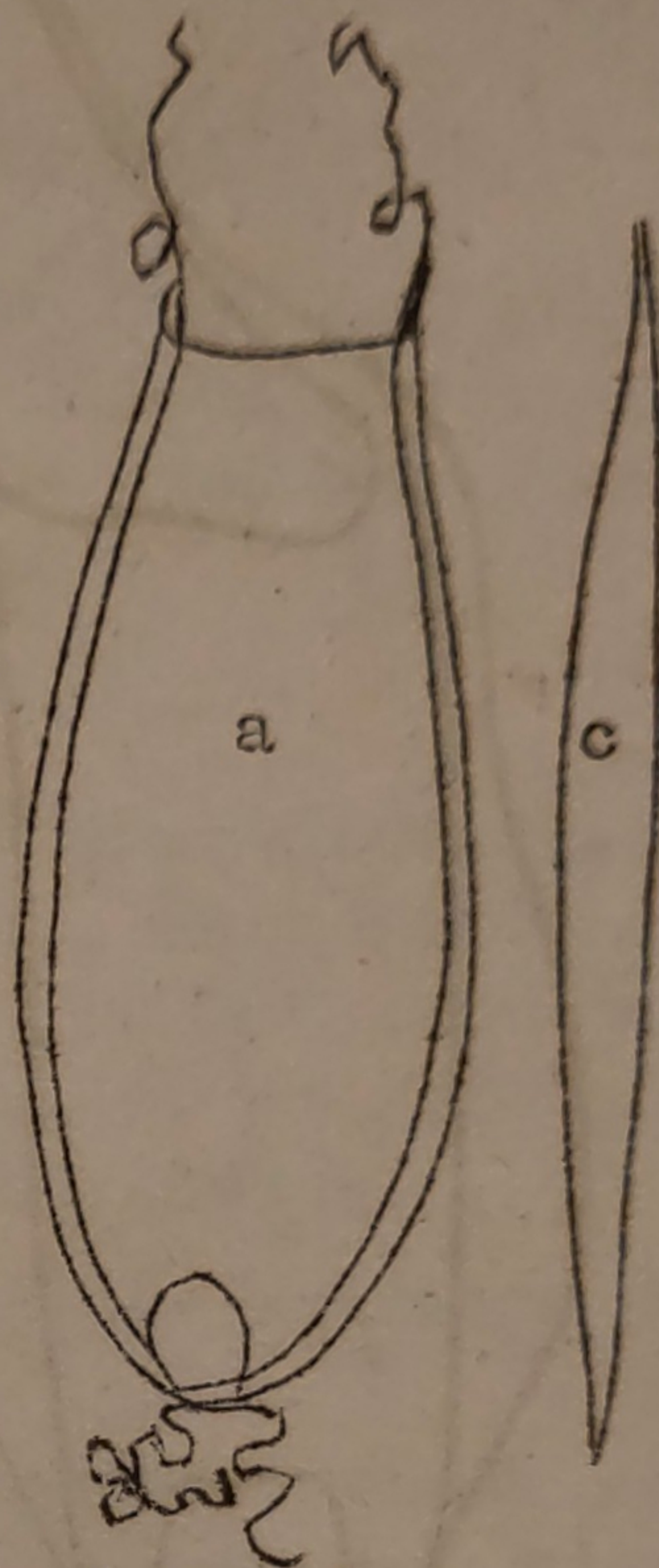
a

c

b

fig. 7

Scylliorhinus stellaris (L.)
x $\frac{1}{2}$

a

c

b

Scylliorhinus caniculus
(I.) Nat.
gr.

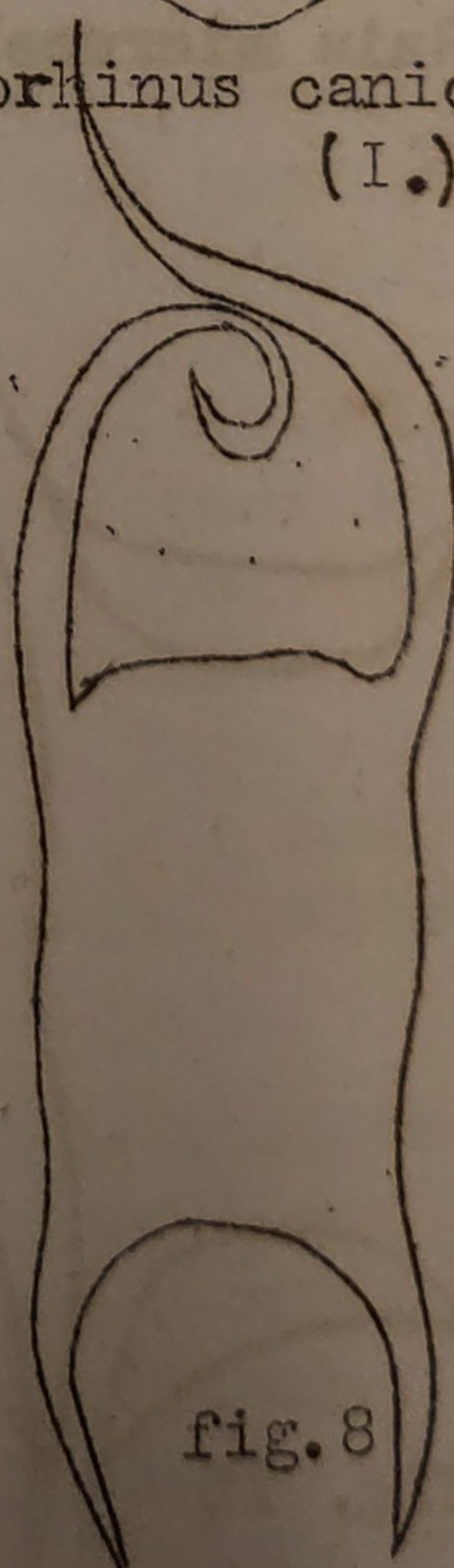

fig. 8

Raia naevus Muller en H.
x $\frac{1}{2}$

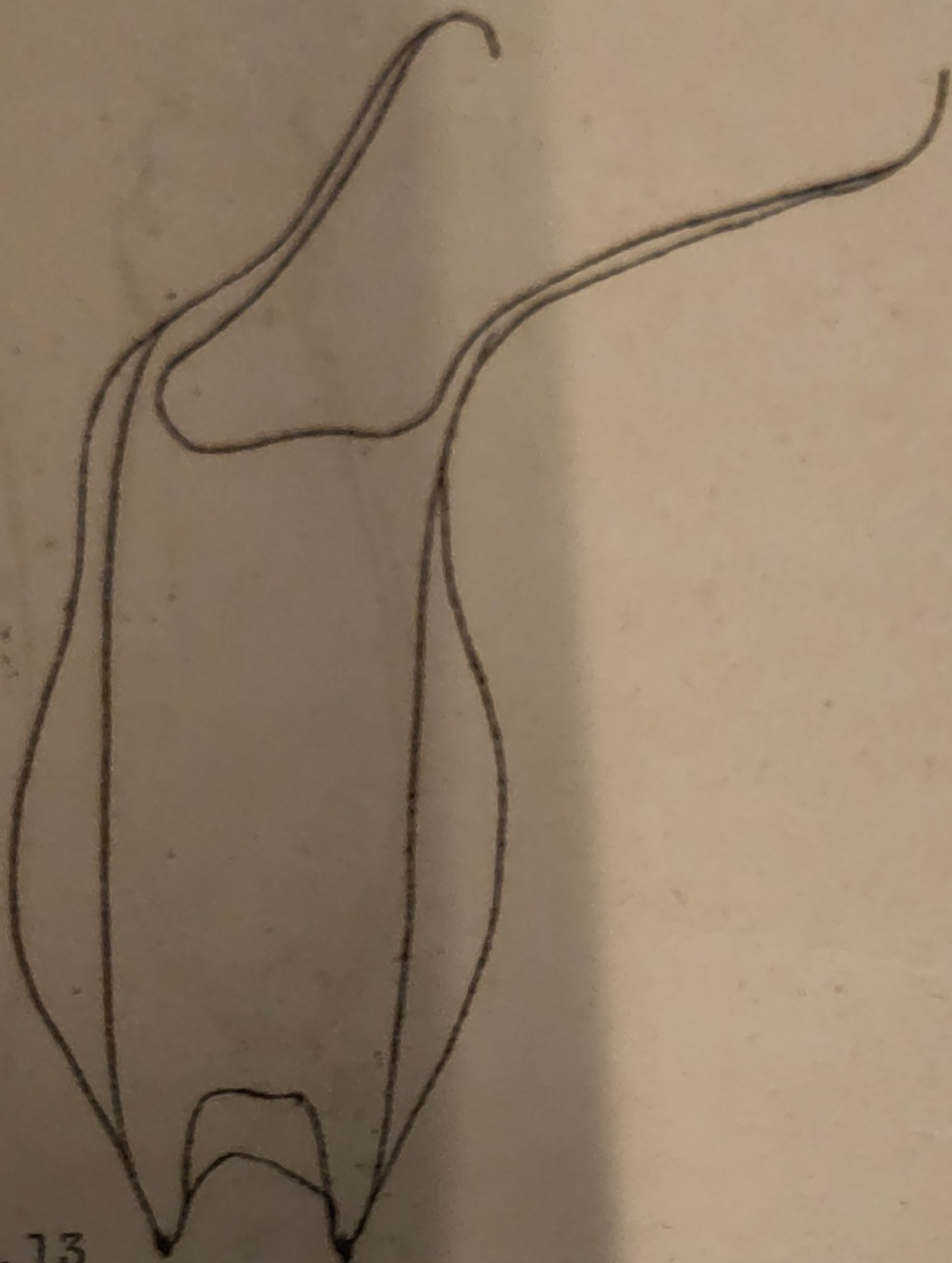

fig. 13

Raia microcellata Montagu. x $\frac{1}{2}$

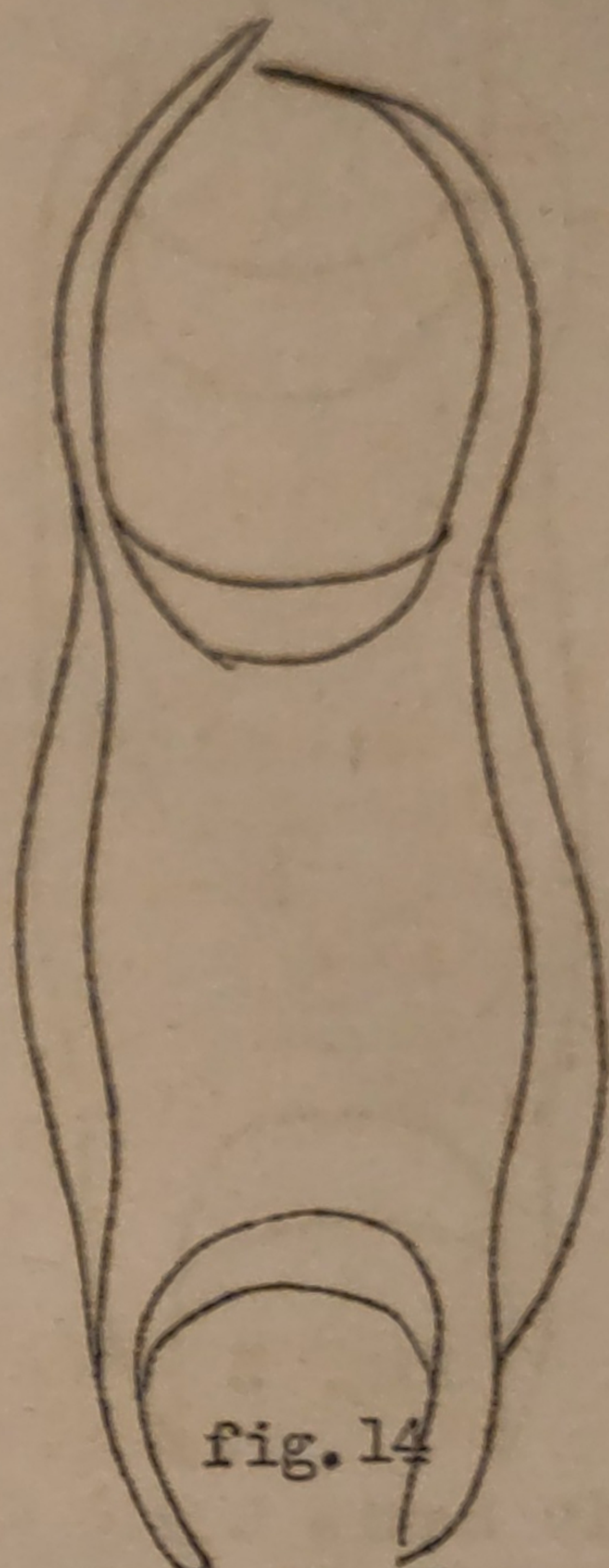

fig. 14

Raia brachyura
Lafontaine. x $\frac{1}{3}$

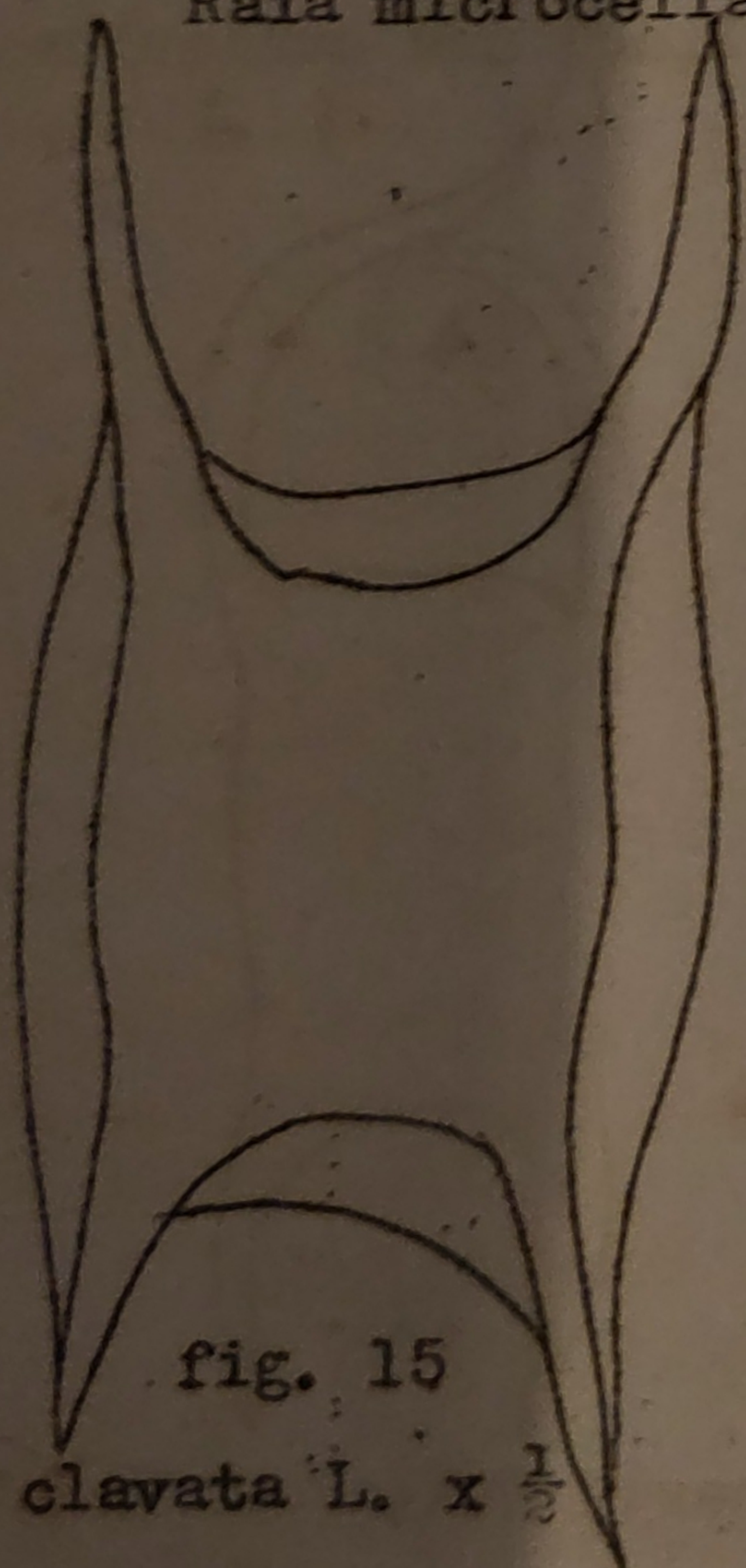

fig. 15

Raia clavata L. x $\frac{1}{2}$

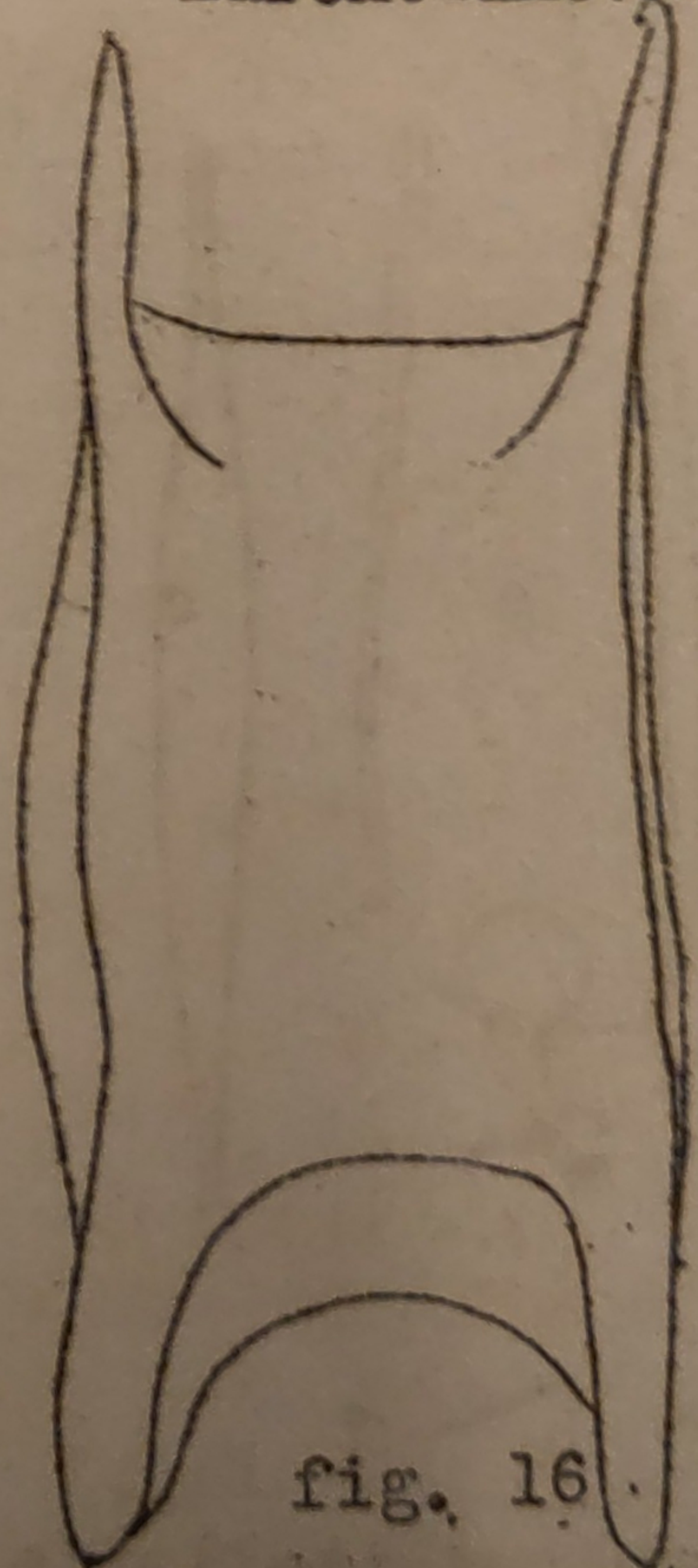

fig. 16

Raia indet. x $\frac{2}{3}$

- c. Kapsel groter, 53 bij 47 mm. Raia fullonica L. Kaardrog en R. circularis Couch.

Deze twee soorten zijn zonder meer niet uit elkaar te houden. Beide roggen aan de Atlantische kusten van Europa levend en in het noordelijk deel der Noordzee. Kapsels niet van ons strand bekend.

fig. 10

- 10a. Afgebroken horens, zie ook 9.

- b. Kapsel zeer klein, smal, 63 bij 38 mm, biconvex. Zeer fijn gestreept, zelden iets grover, doch nooit zo grof als bij Raia naevus. Rog algemeen in het zuidelijk deel der Noordzee. Kapsel vrij algemeen op ons strand bijna steeds met R. clavata, soms invasiegewijs.

Gladde rog, Raia montagui Fowler
fig. 11

- c. Kapsel grover, 82 bij 52 mm, biconvex. Grover gestreept dan R. montagui. Zuid-Atlantische soort, tot in de zuidelijke Noordzee voorkomend. Kapsel zeldzaam op ons strand.

Raia undulata Lacépède fig 12.

- 11a. Een paar horens zeer lang, voor het grootste deel draadvormig, het andere paar kort. Kapsels aan deze zijde ook smaller, biconvex. 70 bij 50 mm of groter tot ongeveer 95 bij 63 mm. Rog komt voor aan de Atlantische kusten van Europa, zeer zeldzaam in de zuidelijke Noordzee, algemeen in het Kanaal. Eieren spoelen regelmatig in 'n enkel exemplaar aan.

Kleinoogrog, Raia microcellata
Montagu fig. 13

- b. Geen zeer lange draadvormige horens, kapsel aan de ene zijde niet smaller. 12

- 12a. Horens kort, minder dan halve kapsellengte beslaand. Kapsel 130 bij 85 mm, biconvex. Rog leeft aan de Atlantische kusten van Europa, in het westelijk deel van het Kanaal en de noordelijke Noordzee. Kapsel nog niet op ons strand gevonden.

Raia oxyrhynchus L

- b. Horens half a éénmaal de kapsellengte beslaand. 13

13a. Kapsel fors, met verhoudingsgewijs tamelijk lange, vaak iets uitstaande horens, planconvex, 121 bij 71mm. Rog leeft aan de Atlantische kusten van Europa, ook in noordelijke en zuidelijke Noordzee. De kapsels spoelen regelmatig in enkele exemplaren aan.

Bonte rog Raia brachyura Lafontaine fig. 14

b. Kapsel kleiner, 66 bij 48mm, planconvex. Rog algemeen in de gehele Noordzee. Kapsels algemeen op het strand.

Stekelrog, Raia clavata L. fig. 15

Verder zijn op ons strand nog twee tot nu toe ongedetermineerd gebleven eikapsels gevonden. Deze eikapsels zijn smal, 87 bij 47mm, zonder zijdelingse zomen, grof gestreept op licht gegroefd af. Horens van normale lengte, waartussen zeer brede zomen. fig. 16

Deze tabel is een herziene en uitgebreide tweede druk van de tabel, verschenen in Zeepaard '42 No. 5, van de hand van A.V. Lacourt.

Literatuur: R.S. Clark: Rays and Skates

R.S. Clark in "Faune Ichtyologique de l'Atlantique du Nord + 1930 - 1931